

ГРОМАДСЬКА РАДА ПРИ ДЕРЖАВНІЙ МИТНІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

КОМІТЕТ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА
04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 11-Г,
тел.: (067) 161 14 94, (063) 210 72 14; e-mail: praktikomitet@gmail.com

Протокол № 6 спільного засідання Комітету практичного застосування митного законодавства та Комітету з удосконалення митного законодавства Громадської ради при Держмитслужбі України

Дата та час проведення: 02 березня 2023 року, 14 год. 30 хв.

Місце проведення: онлайн-зустріч в форматі ZOOM

Присутні члени Комітетів та експерти Громадської ради при Держмитслужбі, представники
Міністерства фінансів України, Держмитслужби, інші особи, запрошені до участі.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Щодо моніторингу діяльності митних брокерів (доповідач: Ілля ЗІБНИЦЬКИЙ)
2. Щодо стану виконання попередніх рішень Комітету (доповідачі: Петро СТЕЦЕНКО, Сергій ТРУСОВ)
3. Актуальні питання практичного застосування митного законодавства (доповідач: Петро СТЕЦЕНКО)
4. Затвердження звіту про роботу Комітету в 2022 році (доповідач: Петро СТЕЦЕНКО)
5. Затвердження плану роботи Комітету в 2023 році (доповідач: Петро СТЕЦЕНКО)
6. Різне.

СЛУХАЛИ:

СТЕЦЕНКА Петра, який привітав усіх присутніх, подякував представникам Міністерства фінансів України (далі Мінфін) та Держмитслужби за участь у засіданні, а також Галину ВДОВІНУ за допомогу в організації засідання Комітету. Повідомив, що на попередньому засіданні Комітету було ухвалено рішення, що на час воєнного стану не буде жорстких вимог щодо наявності кворуму на засіданнях, також враховуючи це голосування проводиться не будуть. Всі рішення будуть вважатись ухваленими, якщо більшість від присутніх не буде проти.

З питання 1 Порядку денного:

СЛУХАЛИ:

ЗІБНИЦЬКОГО Іллю, який проінформував, що митні брокери в різних регіонах України отримали листи від митних органів щодо можливого призупинення митної брокерської діяльності через (на думку митних органів) недотримання вимог митного законодавства, що викликало достатньо великий резонанс та занепокоєння в цій сфері. В своїй презентації доповідач акцентував увагу на ризиках зупинення професійної діяльності митних брокерів без належних на те законодавчих підстав. Висловив підтримку позиції Держмитслужби щодо обов'язковості обліку митних брокерів та агентів митного оформлення. Але зазначив що вже зараз факт не перебування митних брокерів на обліку в митному органі є

підставою для відмови у прийнятті митної декларації (частина 8 статті 455 Митного кодексу України, далі також МКУ , Кодекс). Щодо не зазначення в 44 графі митної декларації реквізитів договору, то на його думку немає чіткого визначення що це за документ має бути в порівнянні вимог Кодексу та Наказу Мінфіну від 20.09.2012 №1011. Також було наведено положення п.3 ст. 19 Регламенту ЄС №952/2013 від 09.10.2013: особа яка діє як представник і регулярно вчиняє дії та виконує формальності не повинна щоразу надавати підтвердження наявності в неї повноважень, якщо вона вже надавала їх на запит митного органу. Запропонував впорядкувати неузгодженості різних норм законодавчих та підзаконних актів, щодо: - зазначення в графі 44 митної декларації реквізитів відповідного договору; - відомостей що містяться в картці обліку митного брокера в частині підтвердження повноваження агента з митного оформлення. Також запропонував представникам Держмитслужби та Мінфіну надати пояснення за яким алгоритмом повинні діяти митні брокери, що отримали зазначені листи.

В обговоренні взяли участь:

МОСКАЛЕНКО Олександр, директор Департаменту митної політики Мінфіну, який зазначив що є митні брокери які отримали відповідний дозвіл до внесення змін в МКУ в частині обов'язковості перебування на обліку. Тому Мінфін повністю підтримує позицію Держмитслужби в цьому питанні. Крім того останніми змінами в Кодекс було впроваджено дуже позитивну новачку: т.зв. «право бути почутим». Тому у митних брокерів є час протягом місяця усунути це порушення та проінформувати про це митний орган. В цьому випадку ніякого призупинення чи скасування митної брокерської діяльності не буде. Щодо не зазначення реквізитів договору в 44 графі митної декларації, то це може трактуватися як допущення помилки в митній декларації, що відповідно до положень частини 1 статті 268 МКУ не тягне за собою застосування санкцій. Тому позиція Держмитслужби щодо можливого застосування санкцій в такому випадку не має адміністративної та судової перспективи. Мінфін не бачить це як підставу для призупинення чи скасування дії дозволу на митну брокерську діяльність. Але такі договори чи інші документи, що підтверджують повноваження митного брокера однозначно повинні бути, бо в межах пост-контролю митні органи мають право перевірити факт їх наявності.

СТЕЦЕНКО Петро, який проінформував присутніх, що в минулому році Комітет приділяв цьому питанню багато уваги, зокрема в частині практичного застосування Наказу Мінфіну від 27.09.2021 р. № 517 “Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності” (далі Наказ 517). Останніми змінами в Кодекс, що вступили в силу 01 жовтня 2022 року було відмінено частину 3 статті 268 МКУ, що в свою чергу виключило можливість застосування санкцій до митних брокерів через систематичні помилки в митних деклараціях (як це було передбачено Наказом 517). Представниками Мінфіну було обіцяно, що Наказ 517 буде скасовано (в трьохмісячний строк, як це передбачено прикінцевими положеннями змін в Кодекс), однак цього не сталося. Представники Мінфіну також обіцяли, що Держмитслужба буде проводити моніторинг діяльності митних брокерів, але до ухвалення нового підзаконного акту, в якому будуть прописані правила регулювання митної брокерської діяльності санкції застосовуватися не будуть. СТЕЦЕНКО Петро поцікавився коли буде ухвалено чи надано для обговорення новий підзаконний акт замість Наказу 517.

МОСКАЛЕНКО Олександр, зазначив що зараз в Мінфіні йде робота над комплексним підзаконним актом, який врегулює правила діяльності не тільки митних брокерів, а і усіх інших осіб, контроль за діяльністю яких відповідно до норм Кодексу здійснюється Держмитслужбою (митні склади, магазини безмитної торгівлі, вантажні митні комплекси, тощо). В найближчий час проект цього наказу буде оприлюднений для обговорення або може і не бути оприлюднений (в Мінфіну є підстави цього не робити). Мінфін хоче уніфікувати підходи щодо визначення єдиних критеріїв відповідності та регулювання як для осіб, що отримали авторизації, так і для тих осіб, які отримали чи хочуть отримати дозвіл на певний вид діяльності, контроль за якими покладено на митні органи. Зазначив, що правила брокерської діяльності, що зазначені в Наказі 517 є прийнятними та загально визнаними усіма учасниками. Загальна мета усіх змін митного законодавства – щоб через деякий час переважна більшість учасників митних правовідносин мали якісь авторизації. Зазначив, що бачення Мінфіну – щоб митні брокери відповідали як мінімум першому та четвертому критерію відповідності (відсутність порушень

законодавства та підтвердження професійної компетенції). При цьому, на думку Мінфіну, за професійною компетенцією агентів з митного оформлення повинні слідкувати керівники підприємств-митних брокерів, а на Держмитслужбу потрібно покласти моніторинг відповідності митних брокерів. Мінфін отримав багато пропозицій від асоціацій та громадськості щодо правил регулювання митної брокерської діяльності, зараз йде їх опрацювання. Тому по завершенні опрацювання проект правил брокерської діяльності буде винесено на обговорення громадськості.

СТЕЦЕНКО Петро, зауважив, що Наказ №517 до цього часу не скасовано і він діє в тій частині, що не протирічить Кодексу, але Держмитслужба всупереч попереднім обіцянкам Мінфіну погрожує митним брокерам призупиненням діяльності через «недотримання вимог митного законодавства». Крім того на нараді з митними брокерами, що відбулась 23 лютого 2023 року Держмитслужба відмовилась пояснювати в якій саме частині діє Наказ 517 і порадила звернутися до Мінфіну. Що робити зараз митним брокерам, поки немає чітких, ясних і зрозумілих алгоритмів та критеріїв моніторингу митної брокерської діяльності.

МОСКАЛЕНКО Олександр, зазначив що наразі у Мінфіну відсутня інформація щодо якихось скарг від митних брокерів чи рішення Держмитслужби про призупинення діяльності. Кожне рішення митного органу чи Держмитслужби митні брокери можуть оскаржити. Також представники громадськості можуть прийняти участь в роботі відповідної комісії Держмитслужби, що буде розглядати подання від митного органу на призупинення чи анулювання дозволу. Держмитслужба має повноваження і буде здійснювати моніторинг митної брокерської діяльності.

ТРУСОВ Сергій, звернув увагу, що багато митних брокерів після отримання відповідних листів від митниць не розуміють чи це помилка чи це порушення законодавства. Бо на нараді з митними брокерами, що відбулась 23 лютого 2023 року Держмитслужба кваліфікувала не зазначення документу з кодом 4207 в оформлених митних деклараціях 2022 року як недотримання вимог митного законодавства, а Мінфін зараз це трактує як помилку. Також звернув увагу щодо незрозумілого на його думку механізму постановки на облік митних брокерів та відсутності відповідної інформації на офіційному веб-порталі Держмитслужби.

МОСКАЛЕНКО Олександр, зауважив, що підприємства, які вже отримали дозволи на здійснення митної брокерської діяльності за умовчанням вже в своєму штаті мають кваліфікованих осіб, що здатні здійснювати дії по постановці на облік та виправлення допущених помилок. А якщо вони не можуть це зараз зробити через якісь об'єктивні причини (відсутність в Україні, відсутність підтверджуючих документів, КЕП, печаток, тощо), то вони завжди можуть поновити втрачений статус пізніше, після зникнення цих причин. На думку МОСКАЛЕНКА Олександра митний брокер повинен мати в своєму штаті висококваліфікованих агентів з митного оформлення які як посередники між митницею та суб'єктами ЗЕД повинні бути взірцем знання як митного так і загального законодавства. Митні брокери повинні бути високопрофесійними, зрештою такі вимоги є і до митників, що в кінцевому підсумку дозволить підвищувати ефективність роботи митної служби.

САРГСЯН Ірина, яка запропонувала Держмитслужбі надати зараз митним брокерам чіткий алгоритм їх дій після отримання відповідних листів від митниць

МУСІЄНКО Володимир, представник Департаменту організації митного контролю Держмитслужби, зауважив що постановку на облік в митному органі митний брокер при наявності КЕП керівника може зробити в електронному вигляді за допомогою веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі за 5 хвилин. Щодо не зазначення в митних деклараціях документу з кодом 4207, то митним брокерам необхідно надати митницям відповідні договори, внести зміни в митні декларації і у митниць не буде підстави ухвалити несприятливе рішення.

ТРУСОВ Сергій, поцікавився щодо строків перебування митних брокерів на обліку у митному органі та чи необхідно час від часу поновлювати облік. Також поцікавився статистикою щодо кількості надісланих відповідних листів митниць, наданих від митних брокерів відповідей, скільки листів митниць

залишилось без відповіді від митних брокерів, чи були виявлені порушення, які призвели до зменшення надходжень митних платежів, тощо

МУСІЄНКО Володимир, проінформував, що в 2019 році були внесені зміни до статті 455 МКУ, які зобов'язали усіх учасників відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи, в тому числі і митних брокерів, стати на облік в митному органі. Ця процедура здійснюється одноразово та діє безстроково, якщо ніяких змін не відбувається. Запитованої статистичної інформації у Держмитслужби немає, ця інформація з'явиться наприкінці березня – початку квітня 2023 року, після отримання інформації від митниць. Також додатково наголосив що Держмитслужба розцінює неподання договору та не зазначення документу з кодом 4207 в митних деклараціях не як порушення, а недотримання вимог митного законодавства.

ЗІБНИЦЬКИЙ Ілля, уточнив що багато співробітників митних брокерів перебувають за кордоном та не здійснюють свою діяльність, через об'єктивні причини вони можливо і не отримали відповідних листів митниць. Крім того запропонував Держмитслужбі доопрацювати програмне забезпечення таким чином, щоб інформація щодо можливих змін якихось даних автоматично оновлювалась в реєстрі митних брокерів з відповідних державних реєстрів.

МУСІЄНКО Володимир, зауважив на це, що якщо підприємство – митний брокер тимчасово не здійснює свою діяльність, то йому необхідно подати заяву для скасування дозволу. Потім у випадку відновлення діяльності воно може знову подати заяву та отримати дозвіл. А якщо митний брокер проігнорує повідомлення від митниці і дозвіл буде скасований Держмитслужбою через недотримання вимог законодавства, то поновити такий дозвіл можливо буде не раніше ніж через рік. Щодо автоматичного оновлення, то це питання потребує опрацювання спільно з ІТ-департаментом, але для прикладу в автоматичному режимі дозвіл не скасовується.

ЗІБНИЦЬКИЙ Ілля, зазначив, що надійшла інформація від митного брокера що у нього в 2022 році близько 3000 декларацій в різних митницях в яких не зазначено документ з кодом 4207. Що краще робити цьому брокеру та чи не буде саботажу зі сторони митниці щодо оформлення такої великої кількості аркушів коригування.

МУСІЄНКО Володимир, відповів, що цьому митному брокеру необхідно активізуватись та протягом місяця усунути виявлені факти недотримання вимог митного законодавства.

СТЕЦЕНКО Петро, підбиваючи підсумки обговорення цього питання зауважив, що не до кінця зрозуміла позиція Мінфіну щодо дати можливої заміни Наказу 517 та в якій частині він зараз застосовується Держмитслужбою (крім суто формальної – там де не відповідає вимогам МКУ). Позиція Мінфіну щодо відсутності на даний час порушень прав митних брокерів частково приймається. Результатів моніторингу відповідності на даний час немає. Наголосив, що на його думку зараз Держмитслужба має дуже широку дискрецію щодо застосування санкцій через «недотримання вимог законодавства». Вважає що митні брокери повинні приготуватись до того, що Держмитслужба знайде нові якісь критерії моніторингу діяльності в частині «недотримання вимог законодавства», а тому митні брокери повинні більш уважно переглянути усі процеси, підвищувати фаховість своїх співробітників, тощо з метою мінімізації виникнення обставин, які потенційно можуть трактуватись як таке недотримання. Зважаючи на відкритість Держмитслужби представники Громадської ради обов'язково візьмуть участь в роботі Комісії, що буде розглядати подання митниць щодо призупинення дозволу на митну брокерську діяльність. І це дозволить перевірити як практично буде реалізовано «право бути почутим» стосовно митних брокерів. Чи буде цей механізм таким як це відбувалось минулого року (відповідно до висновків Комітету, що відображено у звіті за 2022 рік, майже напевне в деяких випадках були призупинення без встановлення фактичних обставин, що могло призвести до покарання без вини) чи це буде якимось по іншому, враховуючи нещодавні зміни в МКУ. Запропонував підтримати пропозиції доповідача по цьому питанню, доопрацювати їх та направити до Держмитслужби та Мінфіну.

ВИРІШИЛИ: Протягом 10 днів підготувати проект відповідного звернення. Узгодити його з членами комітету шляхом висловлення зауважень та пропозицій в електронному вигляді та направити його до Держмитслужби та Мінфіну. Відповідальні: **ЗІБНИЦЬКИЙ Ілля, СТЕЦЕНКО Петро.**

3 питання 2 Порядку денного:

СЛУХАЛИ:

ТРУСОВА Сергія, який проінформував, що продовжує працювати робоча група Комітету щодо моніторингу роботи офіційного веб-порталу Держмитслужби та напрацювання відповідних пропозицій з метою його покращення. Певні зрушення є, але залишається багато і невирішених питань. Це розміщення інформації щодо меморандумів з громадськими організаціями (регламент, механізм підписання, тексти, звіти виконання, тощо). Розміщення в підрозділі «міжнародна співпраця» списку митних органів зарубіжних країн з посиланням на їх офіційні сайти. На офіційному веб-порталі Держмитслужби вже почали розміщуватись нормативно-правові акти, інші документи, але публікуються вони в незручний спосіб (при відкритті сторінки «документи» ти бачиш «не свіжі документи», а документи за 2019 рік... А «свіжі документи» знаходяться на 13 сторінці...) Рекомендував змінити принцип розміщення документів. Також повідомив, що 14 лютого 2023 року відбулось організаційне засідання Комісії з питань ведення рубрики «Історія» на офіційному веб-порталі Держмитслужби (далі Комісія) як тимчасового робочого органу Громадської ради при Держмитслужбі. В складі Комісії за згодою працюють 9 осіб, в складі яких представники Громадської ради, Держмитслужби, Мінфіну, науковці з питань історії митної справи, Спілки ветеранів митних органів та Профспілки митних органів Держмитслужби. Обрано керівні органи, напрацьовано план роботи, вимоги до інформаційних матеріалів. Закликав членів Громадської ради в кого є бажання та відповідні матеріали протягом місяця надати Комісії інформацію щодо історії Громадської ради при Держмитслужбі. Запропонував членам ради Сергію Трусову, Олегу Платонову, Галині Вдовиній взяти на себе роль модераторів, щодо написання історичних довідок за період коли вони обиралися відповідно головами громадської ради. Просив учасників засідання текст Протоколу, План роботи, Вимоги до інформаційних матеріалів направити до Держмитслужби для розміщення на сайті в рубриці «Громадська рада», для загального ознайомлення громадськості з роботою Комісії.

ВИРІШИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Направити до Держмитслужби протокол Комісії для публікації на офіційному веб-порталі Держмитслужби у вкладці «Взаємодія з громадськістю». Відповідальні: **ТРУСОВ Сергій, СТЕЦЕНКО Петро.**

3 питання 3 Порядку денного:

СЛУХАЛИ:

СТЕЦЕНКА Петра, який проінформував про наступні проблемні питання практичного застосування митного законодавства:

1. *Щодо подання документів для отримання сертифікату форми EUR-1 в електронному вигляді.* Положеннями Наказу Міністерства фінансів України від 02.03.2021 № 139 передбачено, що у експортера чи його представника є можливість подати пакет документів для отримання сертифікату EUR.1 в електронному вигляді (пункти 4 та 5 розділу III). Положення Наказу набрали чинності 02.04.2021 року, тобто діють вже майже два роки. Однак до початку цього року подання пакету документів в електронному вигляді було реалізовано тільки в Закарпатській митниці, а в усіх інших ні. Подання документів в електронному вигляді суттєво скорочує часові та фінансові витрати суб'єктів ЗЕД, а також зменшує корупціогенні фактори (не потрібно двічі приїжджати до митного органу спочатку з заявою та документами, а потім за самим сертифікатом, чи чекати до чотирьох годин, або «вмовляти» посадову особу митниці перевірити документи швидше, тощо). Це питання піднімалось ще на засіданні Громадської ради при Держмитслужбі, що відбулось 22 грудня 2022 року. Зараз ми бачимо, що Держмитслужба відреагувала на це і поступово почала впроваджувати подання документів в

електронному вигляді для отримання сертифікатів форми EUR.1 та EUR-MED в усіх митницях, але цей процес іде мляво. Запропонував Держмитслужбі цей процес активізувати та дати відповідне доручення регіональним митницям.

В обговоренні взяли участь:

НІКОЛАЙЧУК Олег, заступник Голови Державної митної служби України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, який розповів що Держмитслужбою розпочато процес впровадження механізму подання документів для отримання сертифікатів форми EUR.1 та EUR-MED. Окремі митниці це вже роблять, інші завершують виконання усіх підготовчих організаційно-технічних заходів. Існують певні технічні проблеми, які в найближчий час будуть вирішені.

СТЕЦЕНКО Петро, який закликав присутніх інформувати суб'єктів ЗЕД щодо можливості вже зараз подавати документи в електронному вигляді для отримання сертифікатів форми EUR.1 та EUR-MED. Також закликав усіх митних брокерів та інших представників суб'єктів ЗЕД віддавати перевагу поданню документів в електронному вигляді для якнайшвидшого впровадження цього сервісу.

ВИРІШИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Направити до Держмитслужби звернення щодо якнайшвидшого впровадження подання документів для отримання сертифікатів форми EUR.1 та EUR-MED та постійного контролю за його виконанням. Відповідальний: **СТЕЦЕНКО Петро**.

2. Щодо строків оформлення митної декларації типу ІМ-40-ЕА.

Це питання неодноразово розглядалось на попередніх засіданнях Комітету, але воно залишається актуальним. Відповідно до частини 5 статті 259 Митного кодексу України рішення про випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму без пред'явлення їх митного органу за попередньою митною декларацією, яка містить всю необхідну для цього інформацію, приймається митним органом, яким оформлена така попередня митна декларація, на основі результатів аналізу ризиків у строк не більше чотирьох робочих годин з моменту пропуску цих товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Досить часто ці строки не дотримувались, особливо це стосувалось митниць на західному кордоні, через різні об'єктивні та суб'єктивні причини. Але Держмитслужба вирішуючи це питання пішла шляхом не усунення чи мінімізації впливу людського фактору (впровадженням відповідних ІТ-рішень), а адміністративним впливом на регіональні митниці, а ті в свою чергу на посадових осіб (застосування дисциплінарних заходів у випадку виявлення порушень). З точки зору доповідача такий підхід є не зовсім правильним, оскільки це призводить до того, що якщо через якусь причину такий строк буде порушено, то посадова особа митниці, щоб не було визнано це порушенням направляє декларанту повідомлення щодо необхідності доставлення вантажу в зону митного контролю в незалежності від наявності чи відсутності необхідності цього, зокрема за результатами спрацювання системи аналізу ризиків. Запропонував Держмитслужбі не обмежуватись тільки заходами адміністративного та дисциплінарного впливу, а розробити та запровадити зміни в програмно-інформаційному комплексі Держмитслужби, які б унеможливили чи мінімізували вплив «людського фактору» щодо недотримання часових нормативів, передбачених частиною 5 статті 259 МКУ.

В обговоренні взяли участь:

НІКОЛАЙЧУК Олег, який зазначив, що ця пропозиція є цікавою і вона зараз поставлена в чергу на опрацювання, але пообіцяти, що вона буде впроваджена Держмитслужба не може. Крім того будь-які ІТ-продукти ніколи не замінять повністю людину. Рішення по декларації приймає посадова особа митниці, а не програма.

ВИРІШИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Направити до Держмитслужби звернення щодо надання митницям додаткових роз'яснення щодо безумовного виконання посадовими особами митниць положень частини 5 статті 259 МКУ, а також запропонувати розробити та запровадити зміни в програмно-інформаційному комплексі Держмитслужби, які б унеможливили вплив «людського

фактору» щодо недотримання часових нормативів, передбачених частиною 5 статті 259 МКУ. Відповідальний: **СТЕЦЕНКО Петро**.

3.Щодо можливості внесення змін до електронної митної декларації митне оформлення якої не завершено.

Цьому питанню Комітет теж приділяв багато уваги і усі причетні державні органи до пропозицій громадськості дослухались. Постановою Кабінету міністрів України від 27.09.2022 №1090 було внесено зміни до ПКМУ від 21 травня 2012 р. № 450. Зокрема, у визначених випадках, за заявою декларанта, або уповноваженої особи дозволяється внесення змін до електронної митної декларації митне оформлення якої не завершено. Як свідчать звернення представників суб'єктів ЗЕД до Громадської ради практичне застосування цієї норми не виконується практично усіма митницями Держмитслужби. Так у випадку отримання від декларанта заяви про внесення змін до митної декларації посадові особи досить часто просто її ігнорують та оформлюють картку відмови у митному оформленні, зазначаючи як підставу усунення тих же помилок що були вказані у відповідній заяві декларанта. Такі дії посадових осіб митних органів не тільки є порушенням митного законодавства, а і призводять до збільшення часу митного оформлення та додаткові втрати часу як для декларанта на переподання декларації, так і для посадових осіб митниці на нову перевірку митної декларації. Запропонував Держмитслужбі провести перевірку викладених фактів, у випадку виявлення порушень притягнути винних посадових осіб митниць до відповідальності; надати додаткове роз'яснення митницям щодо безумовного виконання положень ПКМУ від 21 травня 2012 р. № 450 (зі змінами внесеними ПКМУ від 27.09.2022 №1090), зокрема щодо недопустимості оформлення карток відмов у митному оформленні без розгляду по суті заяв декларантів на внесення змін до електронних митних декларацій митне оформлення яких не завершено. Крім того для мінімізації впливу «людського фактору» розробити та запровадити зміни в програмно-інформаційному комплексі Держмитслужби, які б унеможливили оформлення картки відмови через допущення помилок в митній декларації без розгляду по суті заяви декларанта на внесення змін в електронну митну декларацію у випадку отримання останньої до початку оформлення відповідної картки відмови.

В обговоренні взяли участь:

САРГСЯН Ірина, які підтримала позицію доповідача та зазначила, що Держмитслужба раніше обіцяла зробити зміни в програмне забезпечення.

НІКОЛАЙЧУК Олег, який зазначив, що програмне забезпечення Держмитслужби дозволяє приймати заяви від декларантів на внесення змін, а якщо є конкретні випадки коли така заява не приймається, то прохання надавати таку інформацію Держмитслужбі для аналізу та відповідного реагування.

ВИРІШИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Направити до Держмитслужби звернення щодо перевірки викладених фактів, надання митницям додаткових роз'яснень щодо безумовного виконання положень ПКМУ від 21 травня 2012 р. № 450 (зі змінами внесеними ПКМУ від 27.09.2022 №1090) та розробки та запровадження зміни в програмно-інформаційному комплексі Держмитслужби, які б унеможливили прийняття протиправних рішень з цього питання. Відповідальний: **СТЕЦЕНКО Петро**.

4. Щодо отримання від митних органів повідомлень через єдиного державного інформаційного веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

На електронну пошту Комітету були отримані звернення від небайдужих представників суб'єктів ЗЕД. На особливу увагу заслуговує пропозиція щодо отримання будь-яких повідомлень від митних органів в електронному вигляді. Держмитслужбою було анонсовано, що наприклад повідомлення від митних органів щодо можливості прийняття щодо підприємств - митних брокерів будуть надсилатись на електронну пошту, що зазначена митних деклараціях або звичайною поштою. Але діючим законодавством, і зокрема Наказом Мінфіну від 27.09.2021 р. № 517 передбачено, що будь-яке листування митниці з суб'єктом ЗЕД здійснюється в першу чергу через веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» і тільки в разі неотримання таких повідомлень через Єдине вікно» застосовуються інші способи листування. За інформацією доповідача ця норма законодавства до цього часу не

реалізована. Поцікавився у Держмитслужби щодо строків реалізації механізму отримання повідомлень учасниками відносин з питань митної справи і, зокрема, про прийняття несприятливих рішень через державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»

В обговоренні взяли участь:

НІКОЛАЙЧУК Олег, який зазначив, що цей механізм вже використовується. Якщо є якісь конкретні факти щодо неотримання повідомлень через веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі», то прохання надати їх в робочому порядку для відпрацювання.

ВИРІШИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Обговорити озвучену проблематику практичного застосування митного законодавства на найближчому засіданні робочої групи Комітету з **Олегом НІКОЛАЙЧУКОМ**. Відповідальний: **СТЕЦЕНКО Петро**.

5. Щодо практичної реалізації безоплатного перебування на території вантажного митного комплексу.

Відповідно до положень пункту 2) частини 1 статті 446 МКУ до обов'язків утримувача вантажного митного комплексу відноситься забезпечення безоплатний входу та в'їзду на територію комплексу та безоплатне перебування на його території протягом перших чотирьох годин. Але за загальновідомою інформацією ця норма Кодексу власниками ВМК не виконується. Питання практичної реалізації цієї норми Кодексу стане ще більш актуальним, коли в листопаді 2023 року набудуть чинності зміни до МКУ, які відмінять існуючі спрощення «для усіх» (оформлення певних типів декларацій в режимах експорту та імпорту без пред'явлення вантажу в зону митного контролю), а будуть впроваджені тільки для тих підприємств, які отримають певні авторизації (спрощення), а саме процедуру випуску за місцезнаходженням. Усі інші суб'єкти ЗЕД, які через різні об'єктивні та суб'єктивні причини не зможуть до цього часу отримати авторизації, будуть змушені користуватись послугами ВМК, вартість яких невпинно зростає, що призведе до додаткових значних витрат, особливо для малого та середнього бізнесу.

В обговоренні взяли участь:

ГОЯ Олег, директор Департаменту організації митного контролю Держмитслужби повідомив, що всі ВМК це власність приватних підприємств, знаходження там підрозділів митного оформлення здійснюється за договорами оренди, за яким митниця сплачує кошти цим підприємствам (окрім одного в Україні – м/п Центральний Київської митниці, ВМК якого знаходиться у власності Держмитслужби). Всі процедури, в тому числі і оплата послуг теж регулюються за законом як господарська діяльність. У Держмитслужби на сьогодні немає повноважень, щоб реалізувати на практиці норму Кодексу щодо безоплатного перебування на території ВМК протягом перших чотирьох годин.

ВИРІШИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Провести аналіз законодавства та можливого залучення інших державних органів щодо практичної реалізації цієї норми Кодексу. Відповідальний: **СТЕЦЕНКО Петро**.

6. Щодо можливості надання митному брокеру повноваження на проведення митного оформлення в електронному кабінеті єдиного державного інформаційного веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

На адресу Комітету вказана пропозиція надійшла від представника суб'єкту ЗЕД **ЮЗВІНСЬКОГО ГЕННАДІЯ**. Який пропонує в особистому кабінеті «Єдиного вікна для міжнародної торгівлі» на вкладці «Мої облікові картки» встановити можливість суб'єкту ЗЕД додавати уповноваженого митного брокера, крім вже встановленої можливості «Додати уповноважену особу» Суб'єкт ЗЕД має заключити договір з митним брокером, надати в особистому кабінеті повноваження шляхом внесення ЄДРПОУ брокера та, можливо, термін надання таких повноважень згідно договору. В такому разі митний брокер буде мати можливість або вказати в МД в 44-ій графі номер договору та надати його скан-копію, або мати автоматичне підтвердження повноважень, яке перевіряється під час формато-логічного контролю митної

декларації. На його погляд, це спростить контроль посадових осіб митних органів щодо наявності повноважень митного брокера та забезпечить зменшення обсягу інформації, що зберігається на серверах митниці (не потрібно зберігати скановані копії договорів митного брокера). Наскільки йому відомо, подібна система авторизації митного брокера реалізована у європейських країнах. Практична реалізація цього механізму також підвищить ефективність роботи митного брокера. Для прикладу: можливість переглянути залишок коштів на рахунку свого клієнта обмежена строком 30 днів. Тобто, якщо митний брокер за останні 30 днів оформляв МД суб'єкту, то він (брокер) зможе побачити, скільки коштів (залишок) є на рахунку суб'єкта ЗЕД. Якщо ні, то не побачить. Напевно, Держмитслужба зробила це правильно, бо надавати інформацію про залишок коштів «кому-попало» не треба. Але у багатьох митних брокерів є такі клієнти, що імпортують свої вантажі десь раз у місяць. А це, зрозуміло, може бути або 25 днів, або 35, або ще більш. А от наявність авторизації «Уповноважити митного брокера» надає можливість Держмитслужби «довіряти» запитає брокера і після терміну в 30 днів.

В обговоренні взяли участь:

НІКОЛАЙЧУК Олег, який зазначив, що можливо пропозиція слухна, але її необхідно додатково опрацювати на можливість технічної реалізації та перевірити на відповідність існуючим нормативно-правовим актам з питань митної справи.

СТЕЦЕНКО Петро, який зазначив, що практичне запровадження такого механізму (що фактично буде електронною формою договору, зокрема між митним брокером та суб'єктом ЗЕД) підвищить ефективність перевірки повноважень митного брокера, ніж зазначення в графі 44 митної декларації реквізитів документу з кодом 4207 та надання відповідних скан-копій.

ВИРІШИЛИ: Інформацію прийняти до відома. Провести аналіз законодавства та можливого залучення інших державних органів щодо практичної реалізації цієї пропозиції. Детальніше обговорити це питання на найближчому засіданні робочої групи Комітету з **Олегом НІКОЛАЙЧУКОМ**. Відповідальний: **СТЕЦЕНКО Петро**.

З питання 4 Порядку денного:

СЛУХАЛИ:

СТЕЦЕНКА Петра, який подякував усім членам Комітету за достатньо активну роботу в важкому воєнному 2022 році і особливо найактивнішому члену Комітету **СЕРГІЮ ТРУСОВУ**. Подякував також Мінфіну та Держмитслужбі, а також персонально заступнику Голови Державної митної служби України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації **Олегу НІКОЛАЙЧУКУ** з яким у Комітеті була конструктивна співпраця протягом 2022 року. Висловив сподівання що і в поточному році ця співпраця продовжиться. Також в звіті особливо відзначені посадові особи м/п Східний Київської митниці **МАКСИМ БОРИСОВ** та **ВАДИМ БРИГІНСЬКИЙ**, які одні з небагатьох в зоні діяльності Київської митниці в березні 2022 року здійснювали митне оформлення вантажів поряд з окупованою територією під звуки вибухів. Запропонував затвердити підготовлений звіт про роботу Практичного комітету за 2022 рік.

В обговоренні взяли участь: **Галина ВДОВІНА** та **Ірина САРГСЯН**.

ВИРІШИЛИ: Затвердити звіт про роботу Практичного комітету за 2022 рік .

З питання 5 Порядку денного:

СЛУХАЛИ:

СТЕЦЕНКА Петра, який запропонував затвердити пропонований ним проект плану роботи Практичного комітету на 2023 рік.

В обговоренні взяли участь: **Галина ВДОВІНА** та **Сергій ТРУСОВ** .

ВИРІШИЛИ: Затвердити план роботи Практичного комітету на 2023 рік .

З питання 6 Порядку денного:

СЛУХАЛИ:

ВДОВІНУ Галину, яка проінформувала присутніх, що Громадська рада направляла листа до Мінфіну щодо пільгового оформлення генераторів та інших товарів щодо неоднозначного трактування законодавства митницями, а саме перехідних таблиць від УКТЗЕД версії 2017 р. до УКТЗЕД версії 2022 р.

САРГСЯН Ірину, яка проінформувала, що до Мінфіну було направлено листа стосовно митного оформлення товарів по преференції «231» і питання стосувалось джерел безперебійного живлення (ДБЖ), по яким багато суперечок та непорозумінь (код товару є в переліку, а опису немає). Крім того нещодавно було ухвалено два закони які спрощують ввезення на територію України безпілотних літальних апаратів та низки інших товарів на період воєнного стану, і, зокрема, не потрібно буде надавати відповідний дозвіл Державної служби експортного контролю України (ДСЕК). Однак, на її думку, в цих законах процедури виписані так, що знову будуть різні трактування зі сторони митниці та суб'єктів ЗЕД. З метою уникнення непорозумінь, запропонувала Мінфіну завчасно надати відповідні роз'яснення всім учасникам, що задіяні в процедурах митного контролю та оформлення.

ТРУСОВА Сергія, який проінформував присутніх, що 28 лютого 2023 року відбулося обговорення проекту Концепції Парламентських реформ, який підготував Центр політико-правових реформ. Під час участі в обговоренні тексту проекту Концепції:

«при формуванні «сильної» системи парламентського комітету:

- утворити при комітетах науково-експертні ради з включенням до їх складу провідних фахівців науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів відповідної галузі та сфери знань, лінгвістів, спеціалістів юридичної техніки, представників громадськості;»

Сергій Трусов запропонував включити до складу науково-експертної ради ще провідних фахівців громадських організацій відповідної галузі та сфери знань та представників медіа. Відповідний пункт проекту Концепції викласти в наступній редакції:

«при формуванні «сильної» системи парламентського комітету:

- утворити при комітетах науково-експертні ради з включенням до їх складу провідних фахівців науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, громадських організацій відповідної галузі та сфери знань, лінгвістів, спеціалістів юридичної техніки, представників медіа та громадськості;»

В зв'язку з тим, що багато хто з членів Громадської ради має досвід роботи з комітетами Верховної ради, то просив взяти до уваги цю пропозицію, підтримати її, та при можливості, якщо хтось буде брати участь в подібних заходах, пропонувати її в подібні Концепції Парламентських реформ.

В обговоренні взяли участь:

МОСКАЛЕНКО Олександр, який проінформував:

Щодо перехідних таблиць кодів УКТЗЕД. Що протягом 30 років в нас періодично змінюється УКТЗЕД, є відповідна Постанова уряду та минулі роз'яснення Держмитслужби, тому це питання вже унормовано та не потребує додаткового роз'яснення Мінфіну. Є певні питання з описом товарів, там треба в кожному конкретному товарі розбиратись. У всьому іншому (це близько 98% товарів) проблем з митним оформленням немає. Якщо у громадськості є конкретні випадки відмови у митному оформленні з зазначенням як причини «невідповідності коду УКТЗЕД», то попрохав надати таку інформацію.

Щодо преференції 231 на ввезення ДБЖ, то треба ще детально розібратись, але бачення Мінфіну, що в даному конкретному випадку законодавець передбачив звільнення від митних платежів по конкретному товару з відповідним описом, тому ДБЖ не підлягають такому звільненню. Але конкретне роз'яснення в цьому випадку можуть дати тільки Держмитслужба та Верховний суд. Порекомендував суб'єктам ЗЕД в кожному конкретному випадку звернутись до Держмитслужби за індивідуальною консультацією в

порядку, передбаченою статтею 21 Кодексу, з можливістю подальшого її оскарження, в т.ч. і в судовому порядку

Щодо ввезення безпілотних літальних апаратів та інших товарів, то ще на етапі обговорення цих законопроектів Мінфіном проводилась відповідна робота з депутатами та іншими причетними службами. ДСЕК на усіх етапах запевняла що надала відповідні роз'яснення Держмитслужбі, але на думку Мінфіну це не роз'яснення, а просто перекладання відповідальності на посадових осіб митниць (хоча саме компетенція саме цієї служб дозволяє надати чіткі роз'яснення щодо технічних даних, специфікації, відмінностей та інших характеристик товарів, що дозволяють однозначно ідентифікувати віднесення їх до пільгових). Тому поки ДСЕК не надасть чіткі роз'яснення, проблеми з митним оформленням будуть. Крім того міжнародні підходи не дозволяють чітко розрізнити для яких цілей (військових чи невійськових) будуть використовуватись ці товари.

ВИРІШИЛИ: Інформацію прийняти до відома.

СЛУХАЛИ:

Стеценка П. І., який подякував усім присутнім за активну участь та закрав засідання.

Засідання завершилось о 16:30

Відеозапис засідання доступний за посиланням: https://www.youtube.com/watch?v=KS5SINv_FfM

Голова Практичного комітету

Петро СТЕЦЕНКО

Секретар

Ілля ЗІБНИЦЬКИЙ